

Praktijkscoringslijst Vaginaal toucher

Huisartsopleider:

Aios:

Datum:

Situatie: consult / visite (omcirkelen)

Vakinhoudelijk handelen

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
<i>Vorbereiding</i>			
Geeft instructie aan patiënte: lege blaas, ontbloten van het onderlichaam.	☐	☐	☐
Trekt (niet-steriele) handschoenen aan en zorgt voor goede verlichting.	☐	☐	☐
Vraagt de vrouw op de rug te gaan liggen op de onderzoeksbank: benen uit elkaar, knieën gebogen, voeten op de bank of in de steunen.	☐	☐	☐
Staat tussen de steunen of rechts naast de vrouw ter hoogte van haar bovenbenen.	☐	☐	☐
<i>Inspectie</i>			
Inspecteert buik, schaamstreek, buitenste en binnenste schaamlippen, vestibulum, urethramond, clitoris, ingang van de vagina: vorm, grootte, littekens, zwellingen, laesies, huidafwijkingen en beharing.	☐	☐	☐
Let op positie van voor- en achterwand vagina, kleur, aspect en afscheiding.	☐	☐	☐
<i>Bimanueel onderzoek</i>			
Maakt de vingers van de toucherende hand met warm water of wat glijmiddel glad.	☐	☐	☐
Inbrengen van de vingers:			
• Spreidt de binnenste schaamlippen met duim en wijsvinger van de niet-toucherende hand.	☐	☐	☐

- Vervolg Vakinhoudelijk handelen -

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan
• Vraagt de vrouw licht te persen tijdens het inbrengen.	☐	☐	☐
• Brengt eerst de middelvinger in langs de vagina achterwand.	☐	☐	☐
• Maakt ruimte voor de wijsvinger, schuift deze bij. Vermijdt druk op de urethra en clitoris, beweegt in de richting van de vaginale as. Houdt de duim omhoog en leg de ringvinger en pink tegen het perineum, onderarm horizontaal, pols omlaag.	☐	☐	☐
• Legt de uitwendige hand op de buik, net boven de symfyse.	☐	☐	☐
Palpatie van de portio:			
• Beoordeelt oppervlak, consistentie, ostium en stand van portio en cervix t.o.v. vaginale as.	☐	☐	☐
• Beweegt de portio voorzichtig zijwaarts heen en weer ter beoordeling van slingerpijn. Palpeert en beoordeelt fornices.	☐	☐	☐
Palpatie uterus:			
• Plaatst de inwendige vingers in de fornix posterior en beweegt beheerst de overgang portio - uterus in richting buikwand (opstootpijn).	☐	☐	☐
• Draait de uitwendige hand, zodat de vingers naar de navel wijzen en oefent hiermee enige druk uit.	☐	☐	☐
• Palpeert de uterus tussen twee handen en gebruikt hierbij de gehele lengte van de vingers. Beoordeelt ligging, mobiliteit, consistentie, vorm, oppervlak en grootte van de uterus.	☐	☐	☐
Palpatie adnex:			
• Plaatst de inwendige vingers zo hoog mogelijk in de laterale fornix, aan de kant van het te palperen adnex.	☐	☐	☐
• Plaatst de palperende vingers van de uitwendige hand circa 3 cm mediaal ter hoogte van de spina iliaca anterior.	☐	☐	☐
• Drukt de aaneengesloten vingers van de uitwendige hand geleidelijk steeds dieper en vraagt de vrouw hierbij uit te ademen. Brengt de inwendige vingers zo dicht mogelijk naar de uitwendige vingers.	☐	☐	☐
• Gebruikt bij palpatie de gehele hand en niet de vingertoppen.	☐	☐	☐
• Beweegt beide handen richting symfyse.	☐	☐	☐

– Vervolg Vakinhoudelijk handelen –

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan				
• Beoordeelt ovarium op grootte, pijnlijkheid, weerstanden.	☐	☐	☐				
• De tuba zijn normaal niet palpabel.	☐	☐	☐				
• Herhaalt het onderzoek aan de andere kant.	☐	☐	☐				
Palpatie vaginawanden:							
• Palpeert bij het terugtrekken van de vingers de vaginawand.	☐	☐	☐				
• Let op oppervlak, consistentie, uitstulpingen en pijnlijkheid.	☐	☐	☐				
Afsluiting van het onderzoek:							
• Controleert handschoenen op bloed of slijm, keert hierbij de rug naar vrouw.	☐	☐	☐				
• Wast de handen.	☐	☐	☐				
• Helpt zo nodig de vrouw van de onderzoeksbank en biedt een maandverband aan.	☐	☐	☐				
• Geeft juiste interpretatie van bevindingen.	☐	☐	☐				
Score*	1	2	3	4	5	6	7

Arts–patiënt communicatie en professionaliteit

	niet gedaan	fout gedaan	goed gedaan				
Bejegent respectvol.	☐	☐	☐				
Geeft begrijpelijke uitleg over wat er gaat gebeuren.	☐	☐	☐				
Let op reacties van patiënt.	☐	☐	☐				
Totaalscore*	1	2	3	4	5	6	7

* **Scoringsinstructie:** geef een waarderingscode van 1–7

(1 = slecht, 2 = zeer zwak, 3 = onvoldoende, 4 = twijfelachtig, 5 = voldoende, 6 = goed, 7 = uitstekend)

Algemene indruk

Reflectie aios

Wat ging goed?

Wat kan beter?

Reactie huisartsopleider

Wat ging goed?

Wat kan beter?

Leerplan (specificeer leerpunten, plan van aanpak en wijze van evaluatie)

Literatuur

- De Jongh TOH, Buis J, Daelmans HEM, et al, redactie. Fysische diagnostiek. Houten: Bohn Stafleu vanLoghum, 2010.
- Hageraats E, Essed G. Het gynaecologisch onderzoek. Vaardigheden in de geneeskunde. Maastricht:Mediview. Skillslab Onderwijs Instituut Geneeskunde Universiteit Maastricht, 2007.

Publicatiedatum

Maart 2013.